

INDEX.

rum oppidum ait, natura munitum, similiter & Pautinger. Strabo libro 8. Plinius lib. 4. cap. 17. Cæsar eam Mediomatricam nominat, & Galliæ urbem. Ptolomæus lib. 2. Diuiduro nomen ei tribuit, Marlianus inter Belgas & Treuerenses vrbes esse voluit, dicta autem est, à Metio, qui eam fundauit, à Iulio Cæsare deuicta est, Huius versiculi incisionem aiunt apud ipsos fuisse.

Tempore quo Gallis Cæsarq. sua intulit arma.

Tunc Mediomatricam deuicit Metius urbem.

Alij, à tribus ciuitatibus ei nomen Mediomatricæ tribuunt, quia media sit, inter Treuerim & Tullium, vt annales nostri dicunt, hic olim Franci habuerunt mansiones, vt Cremonensis ait, Hieronymus, in sup. Eusebij filium Clodouei regno partito huc confedisse scribit. Henricus hanc urbem obsedit, anno C. XI. vt Genblacensi placet. Primus eorum Episcopus, Clemens fuit, qui ex Clementis Papæ iussu ibi prædicauit, alij à Frontone Christianos dicunt, vt Cremonensis, alij Theodoricum primum Episcopum illicasserunt. Clemens Ecclesiam S. Petri & Stephani extra portas constituit.

28. **MIDDELBVRGVM**, oppidum mercimonij in Zelandia florens, est autem Zelandiæ nomen recens, & veteribus incognitum, à terra ac mari conflatum, quasi dicas, terram ac solum maritimum: mari enim vndique cingitur, multisque Insulis distincta est, nempe, quindecim, tametsi paucis abhincannis, magnâ cladem huic regioni Oceanus intulit, cuius sæuitia, atque immanitate, magna Zelandiæ pars, diuulsis ac dissipatis funditus aggeribus, salo oppressa est, atque mari æquata. subsistunt tamen insignes aliquot Insulæ, quarum tres præcipue cum Oceani æstu continenter luctantur, atque immensis sumptibus aduersus barbarum, hoc atque indomitum elementum ægrè se tuentur. Inter has Schaldia est, vbi Ziricksea, opulentum, & non inconcinnum oppidum videtur. Suitbeuelandia, in qua sunt vrbeculæ, Goufa, & Romersvvalia. Tertia se offert VValachria, vel ab eius cultore sic denominata, vel, vt conijcio, à Gallis, qui hanc oram frequentabant, qui belgica voce etiam nunc *Walen* vocantur, impuberes eorum, *Walfens* aut ab ea Britannia parte, in qua versus Occidentem consistunt VValli, apud Anglos præcipue nobilitatis viri, à Gallis etiam oriundi, quod idioma illorum ad huc indicat. Insula hæc ab ortu Brabantia obuersa est, à meridie Flandria, ab aquilone, Batavia, siue Hollandia, ab occasu æquinoctiali, Britannia, in quam breuissimus est traiectus, & à qua parte primus in Oceanum ingressus, quocunque terrarum versum sit navigationis cursum dirigere, præbet enim Arnemuda Mittellburgi municipium, tutissimum omnibus portum, fidamque nauium stationem: nam hic præcipue classis, quamlibet numerosa instruitur, in quemcunque Oceani tractum velificatio perficitur, cum autem hæc Insula præter fundi aliquot appendices, serius illi annexas (*Wolders* nostri vocant) octo milliarium ambitum conficiat, vt etiam Schaldia, cui intra centum annos iugerum tria millia auulsa sunt, cultissimis aliquot pagis ac villis distincta sit, tum vnum habet emporium, negotiatorum frequentatione celebre cum primis ac illustre, Metelliburgum, à Mutello, præcipue nobilitatis ac consularis dignitatis apud Romanos viro, id nomen, vt plerique opinantur, consequutum, cum ego à Burgo, id est, munito, atque imminentem castro, aut arce, rupeque inaccessa, quale apud Romanos, saxum Tarpeium denominatum putem, quod in Insula huius meditullio, ac velut centro consistat, quæ loca occupare solent, ac præsidio munire duces, præfectique regionum, quo ex editiore loco tanquam à sublimi specula, ac velut in excubijs collocati, omnia spectarent, atque incursionibus hostium obfisterent. Hinc enim apud Belgas emerfit Burgimagistri, & Burggauuij dignitas, quod penes hos sit summa pote-

tas, & loci illius præfectura. Nec tamen diffiteor, quin ad huius conditorem referri possit, à quo tali loco hoc propugnaculum contra hostiles impetus, sit erectum.

44. **MISENA**, ciuitas Misnensium, à qua nomen regio habet, Ptolemæus Lupfurdum dixit. Peutinger, si bene memini, ex Orobiorum stirpe, ipsos deducit. Eam urbem Albis diuidit.

52. **MODONA**, ciuitas est ad maris litus Peloponnesi, in Messanica regione, quam quum obsideret Philippus Rex Macedonum, Alexandri Magni pater, oculum amisit, ictu sagittæ, quam iecerat Aster oppidanus, cui quoque inscriptum erat, Aster telum Philippo immisit in oculum. Via est peregrinantium Hierosolymam à Venetijs.

47. **MOSCOWIA**, terra quadringentorum milliariorum patens, argento diues, tam valido vndique præsidio conclusa, vt nedum aduenæ, verum indigenæ etiam, absque literis Ducis exire, atque intrare non possint. Plana omnis regio est, non montosa, nemorosa tamen, & vt plurimum paludosa, plurimis maximis fluminibus Occa, Volha, Druina, Borystheneque, & Deneper irrigua, piscibus ob id varijs, & feris abundat, quemadmodum Lithuania, à quo non multum discrepat, nisi quod frigidior est, quia septentrionalior. Vnde pecora parua habet, & communiter mutila. Mosca metropolis regionis duplo maior, quàm Praga Boemia: lignea, vt aliæ ciuitates, ædificia habet, multas plateas, sed dispersas, latissimi campi interiacent. Mosca annis ipsam interfecat. Arx in medio vrbis in plano sita, septemdecim turribus, & tribus propugnaculis, adeo pulchris & validis, vt similia vix reperiantur. Sedecim in ea arce Ecclesiæ, quarum tres, sanctæ Mariæ, sancti Michaelis, & sancti Nicolai muratæ, cæteræ omnes lignæ. Tres quoque in ea amplissima curiæ, in quibus nobiles aulici morantur, palatium, in quo Dux est, Italico more constructum, pulcherrimum, sed non amplum, multos nobilissimos ducatus habet, ex quibus, ingruente bello, plus, quàm ducenta millia hominum, duobus, aut tribus diebus contrahuntur. Aqua genti potus, & medo, liquorque fermentatus, quem quassetz vocant. Arant ligneo aratro, frondibus arborum, aut spinis arpicant, segetes propter longum frigus, rarè maturescunt, ideoque in stubis deficcant, triturantque, aromatibus, & sublimatis calfactorijs contra frigus, varijs vtuntur. De akena & melle, aquam ardentem, siue sublimatū faciunt, & lacte etiam. adeo forti, vt sæpius ab eo inebrientur. Vino, & oleo carent. Ne inebrientur, inebriantem potum omnem terræ Princeps, capitis pœna prohibuit, his aut ter tamen in anno conceditur. Monetam habent argenteam, maiorem & minorem, non rotundam, sed quadrangularem, oblongam.

N.

20. **NAMVRGVM**, iuxta Mosam, ad ostium Sabis fluminis, elegantissimum sanè oppidum, & marmore subcinericeo nobile, id quidem Namurram, vulgariter vocant, *Namur* id est, nouus murus.

29. **NOVIOMAGVS**, ex quatuor Geldria ciuitatibus, Ruremunda, nimirum Arnhemio, & Zutphania, nominis vetustate, populi frequentia, & opum magnitudine primas tenet. Alij Nouiomagium, alij Nouiomagum, alij Nouimagum, alij Neomagum, in scemino genere dicunt. Est, qui & Neomegam vocet, ne dicam Nimmegam. Partim in cliuo, partim in plano situm, patria, & natale solum, eruditissimi, facundissimi que viri, & studiosorum omnium Meccenatis Francisci Craneveldij, qui Cæsari Carolo à consilijs Mechlinæ fuit.

Nova-